

REGERINGSKANSLIET

Slutlig
Kommitterad
dagordning

2008-03-10

Jordbruksdepartementet

EU-nämnden
Miljö- och jordbruksutskottet
Kopia: SB EU-kansliet
Riksdagens Kammarkansli

Kommitterad dagordning inför Jordbruks- och fiskerådet den 17 mars 2008

1. Godkännande av dagordningen

2. Godkännande av A-punktlistan

3. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet: Förberedelser inför "hälsokontrollen" av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken

– Rådets slutsatser

Dokumentbeteckning

15351/07 AGRI 381 AGRISTR 21 AGRIORG 117

7150/08 AGRI 62 AGRISTR 8 AGRIORG 21

Rättslig grund

Ordförandeskapet planerar att rådslutsatser ska antas om kommissionens meddelande. Rådslutsatser antas med konsensus.

Bakgrund

Kommissionen offentliggjorde den 20 november 2007 ett meddelande till rådet och Europaparlamentet om den förestående översynen av 2003 års reform av den gemensamma jordbrukspolitiken, även kallad "hälsokontrollen". Meddelandet kommer att ligga till grund för det förslag om regeländringar som kommissionen ska lägga fram under våren 2008. Det slovenska ordförandeskapet har som ambition att rådet ska nå en överenskommelse om slutsatser utifrån meddelandet i samband med Jordbruks- och fiskerådet den 17 mars.

"Hälsokontrollen" är visserligen inte tänkt att leda till någon ny genomgripande reform av dagens jordbrukspolitiska system, men den

kan ändå ses som ett avstamp för debatten om hur politiken ska utformas i nästa finansiella perspektiv, det vill säga efter år 2013.

De diskussioner som hittills ägt rum i rådet kan sammanfattas med att flertalet medlemsstater är försiktigt positiva till den allmänna handlingslinje som utstakas i kommissionens meddelande och välkomnar i synnerhet strävan efter förenkling. I de olika sakfrågorna går dock åsikterna ofta vitt isär. Ett mindre antal medlemsstater driver i likhet med Sverige en linje som innebär avreglering, utgiftsminskning och ökad marknadsanpassning. En annan kategori av medlemsstater motsätter sig djupare förändringar av den jordbrukspolitiken före 2013.

Rådsslutsatserna förväntas följa meddelandet i stort. Det är dock troligt att medlemsländerna kommer att arbeta för att skrivningarna ska förstärkas i förhållande till meddelandet på de områden som är prioriterade för respektive medlemsland.

Förslag till svensk ståndpunkt

Vägledande för Sveriges handlingslinje är det positionspapper som i maj 2007 överlämnades till kommissionen för att klargöra de svenska prioriteringarna inför "hälsokontrollen". Dessa prioriteringar går i stora drag ut på att alla direktstöd ska frikopplas fullt ut, att gårdsstödsystemet ska förenklas och strömlinjeformas, att alla kvarvarande prisstöd och produktionsbegränsningar ska avskaffas, ett ökat relativt fokus på landsbygdsutveckling samt att de totala utgifterna för jordbrukspolitiken måste minska. Sverige motsätter sig också att horisontella riskhanteringsåtgärder införs i den gemensamma jordbrukspolitiken. Beslut inom ramen för hälsokontrollen bör jämna vägen för ytterligare jordbruksreformer och sänkta utgifter i den bredare budgetöversynen, och inte lägga hinder i vägen för en sådan utveckling.

Sverige är i stort sett positivt inställd till den handlingslinje som utstakas i kommissionens meddelande, även om det anses att de förslag som ska läggas fram under våren 2008 bör kunna gå längre i fråga om frikoppling, avreglering och marknadsanpassning.

Sverige kan stödja rådsslutsatserna under förutsättning att de är utformade i enlighet med Sveriges övergripande prioriteringar.

EU-nämnden

Frågan har tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden inför Jordbruks- och fiskeråden den 26-27 november 2007 samt den 21 januari och den 18 februari 2008.

4. Övriga frågor:

a) WTO-förhandlingarna om uvecklingsagendan från Doha

– Lägesrapport

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 133, kvalificerad majoritet. Dock gäller enighet vad gäller tjänsteförhandlingarna (delad kompetens mellan EU och MS) och därmed också för WTO-förhandlingarna som helhet.

Bakgrund

WTO-förhandlingarna har nu pågått i mer än sju år. Förhandlingarna har karakteriserats av ett antal sammanbrott och missade deadlines. Den allvarligaste krisen inträffade sommaren 2006 när WTO:s generaldirektör Lamy suspenderade förhandlingarna på obestämd tid. Efter flera månaders förhandlingsuppehåll fick Lamy den 16 november 2006 stöd från WTO-medlemmarna att informellt återuppta förhandlingarna i Doharundan. Den allmänna bedömningen är att USA måste minska sitt handelsstörande jordbruksstöd, att EU måste gå med på större sänkningar av jordbrukstillägg samt att Brasilien och Indien måste ge bättre marknadstillträde för industrivaror och jordbruksvaror.

Ordföranden i förhandlingsgrupperna för jordbruk, Falconer, presenterade den 17 juli 2007 utkast till konkreta förhandlingstexter. En reviderad förhandlingstext presenterades den 8 februari på basis av de intensiva diskussioner som ägt rum under hela hösten samt efter jul i Genève. Den reviderade texten är mer komplett¹. Papperet innehåller inga stora överraskningar utan speglar förhandlingsläget. För EU är en av de viktigaste frågorna att villkoren för minimalt handelsstörande stöd inom ramen för den s.k. gröna boxen inte hindrar fortsatta reformer av den gemensamma jordbrukspolitik. Andra viktiga frågor rör marknadstillträde. För EU är det betydelsefullt att undantag för känsliga produkter² ger ett fortsatt importskydd för ett begränsat antal produkter

¹ Vissa u-landsfrågor som inte avancerat i somras finns nu med: Särskilda produkter (villkor för mindre långtgående tullsänkning för ett visst antal u-landsprodukter) och särskild skyddsmekanism för u-länder (möjlighet för u-länder att tillämpa en tilläggstill om importkvantiteten ökar kraftigt eller om importpriset är väldigt lågt).

² Lägre tullsänkningar för ett begränsat antal produkter. Tullkvoter måste ökas/öppnas som kompensation

samt att ett ökat skydd av geografiska ursprungsbeteckningar³ omfattas av en slutuppgörelse.

Sedan den reviderade texten presenterades har förhandlingar ägt rum i Genève. Vissa mindre framsteg ska ha gjorts, men inga större genombrott. Inte desto mindre väntas en ytterligare revidering av papperet i mitten av mars. Ett ministermöte sägs nu kunna äga rum i mitten av april.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer kommissionens ansträngningar att nå konkreta framsteg för att föra förhandlingarna mot ett avslut så snart som möjligt. Sverige framhåller också vikten av att Norge, där Sverige har stora exportintressen, också bidrar med marknadsöppningar.

EU-nämnden

Frågan var senast uppe för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 18 februari 2008.

b) Memorandum i syfte att i jordbrukarnas och konsumenternas intresse uppmuntra till en ansvarsfull organisation av livsmedelssektorer

– Begäran från den franska delegationen

Dokumentbeteckning

5745/08 AGRI 22

Rättslig grund

-

Bakgrund

Frankrike förespråkar horisontella åtgärder för risk- och krishantering inom den gemensamma jordbrukspolitiken och anser det vara lämpligt att utnyttja producent- och branschorganisationer som verktyg för att uppnå detta syfte. Inför jordbruks- och fiskerådet den 18 februari presenterade Frankrike en promemoria som förklarar deras handlingslinje. Frågan drogs dock tillbaka från dagordningen, men är nu åter uppsatt för behandling under övriga frågor.

Promemorians inledande resonemang är grundat på uppfattningen att marknaden för jordbruksprodukter präglas av ökande konkurrens och instabilitet, delvis som ett resultat av reformerna av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det hänvisas vidare till konsumenternas allt högre

³ Exempel på geografiska ursprungsbeteckningar är parmesanost, parmaskinka och fetaost.

krav på produktkvalitet och till handelskedjornas allt starkare koncentration. Frankrike anser att dessa faktorer bidrar till att försvaga producenternas ställning och efterlyser därför offentliga verktyg som gör det möjligt för producentledet att organisera sig horisontellt och vertikalt inom samtliga jordbrukssektorer. Som lämplig modell för hur detta ska gå till hänvisar Frankrike till de regelverk för producent- och branschorganisationer som tillämpas inom vissa produktsektorer (frukt- och grönsaker, tobak, vin, humle, olivolja samt fiske). Dessa regler gör det möjligt för sammanslutningar av producenter att koncentrera och kanalisera sitt produktutbud. Medlemsstaterna har därtill möjlighet att utvidga en producentorganisations regler och åtgärder till att omfatta även producenter som inte är medlemmar. Vidare har producentorganisationerna inom frukt- och gröntsektorn och vinsektorn fått möjlighet att inom ramen för sina verksamhetsprogram vidta åtgärder för att hantera inkomstrisk. Utgifterna för verksamhetsprogrammen finansieras delvis av EU:s jordbruksbudget.

Mot denna bakgrund föreslår Frankrike att det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken upprättas ett gemensamt regelverk med följande inslag:

- stöd till producent- och branschorganisationer inom samtliga jordbrukssektorer;
- verktyg som gör det möjligt att stabilisera marknaden, med särskild tyngdpunkt på hantering av inkomstrisk;
- finansiering av branschorganisationernas verksamheter genom medlemsavgifter;
- möjlighet att utvidga en producentorganisations regler och åtgärder, inklusive avgifter, till att omfatta även icke-medlemmar.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige bör ställa sig avvisande till det franska förslaget, då detta har till syfte att ersätta borttagna marknadsregleringar med nya verktyg avsedda att styra och reglera utbudet på marknaden samt att inrätta nya former av indirekta jordbruksstöd. Vad Frankrike föreslår står således i direkt motsägelse till de svenska prioriteringar enligt vilka avreglering, marknadsanpassning och utgiftsminskning ska vara vägledande för jordbrukspolitikens utveckling.

Stödåtgärder av det slag som Frankrike förespråkar har hittills bara tillämpats inom produktsektorer av förhållandevis begränsat omfång. Att införa motsvarande åtgärder för sektorer som spannmål, mjölk och animalieprodukter skulle kunna få betydligt mer omfattande verkningar, inbegripet en överhängande risk för snedvriden konkurrens och marknadsstörningar.

Förslagets bakomliggande syfte är att få till stånd ett gemensamt och EU-finansierat verktyg för risk- och krishantering. Enligt svensk

uppfattning hanteras denna typ av åtgärder bäst av marknadens aktörer utan offentlig iblandning.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för behandling i EU-nämnden.

c) Den framtida utvecklingen av fårsektorn

– Begäran från den irländska delegationen

Dokumentbeteckning

7291/08 AGRIORG 24

Rättslig grund

-

Bakgrund

Irland lyfter i sin not fram problematiken som fårsektorn står inför idag. Efterfrågan på fårkött har minskat stadigt och importen från tredjeland har ökat. Importen regleras av framförhandlade kvoter.

En granskning av fårsektorn visar att antalet får minskar inom EU. I stora producentländer som Spanien, Frankrike, Irland och Förenade kungariket har antalet får sjunkit successivt under 2004-2006. Kommissionen väntar sig en fortsatt minskad nettoproduktion av får och getkött fram till 2014 med närmare sju procent.

I Sverige har produktionen av får och lamm däremot ökat under de senare åren. Ökningen förklaras delvis av den senaste jordbruksreformen som i hög grad avvecklade produktionskopplade stöd och ersatte dessa med det frikopplade gårdsstödet.

Fårkött står idag för tre procent av den totala köttkonsumtionen i EU. Enligt Irland kommer Europaparlamentet att rekommendera åtgärder i syfte att stimulera sektorn i en kommande rapport. Irland ser som önskvärt att kommissionen och rådet analyserar vad som kan göras för fårsektorn och är intresserade av att höra andra medlemsstaters syn på hur utvecklingen kan hanteras.

Idag finns det i stort sätt inga stödåtgärder tillgängliga för fårsektorn. I direktstöden finns en delvis möjlighet för produktionskoppling. Irland liksom Sverige har dock frikopplat stöden till hundra procent. En existerande men kortsiktig åtgärd är stöd till privat lagring.

Förslag till svensk ståndpunkt

Generellt anser Sverige att det är marknadens efterfrågan som ska styra produktionen. Sverige kommer att ställning till eventuella förslag om kommissionen lägger fram sådana.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för behandling i EU-nämnden.